

BESLUT OCH SKÖTSELPLAN FÖR

**Ängmossens
domänreservat**

OSKARSHAMNS KOMMUN, KALMAR LÄN

NATURVÅRDSFÖRVALTARE: LÄNSSTYRELSEN

ÄNGMOSENS DOMÄNRESERVAT

SKÖTSELPLAN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SIDA

BESLUT

1

ALLMÄN BESKRIVNING

1.	BESKRIVNING AV OMRÅDET	2
2.	ÄRENDETS BEREDNING	3
3.	GRUND FÖR BESLUTET	3
4.	LÄNSSTYRELSENS BESLUT	4
5.	ÄNDAMÅLET MED RESERVATET	4
6.	FÖRESKRIFTER	4

SKÖTSELPLAN

1.	DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN	10
2.	ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	11
3.	UTMÄRKNING AV NATURRESERVATETS GRÄNS	12
4.	TILLSYN	12
5.	DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER	12
6.	BIOLOGISK DOKUMENTATION	12
7.	REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN	12
8.	FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	13

BILAGOR

1.	BESLUTSKARTA SKALA 1:10 000	9
2.	FASTIGHETSFÖRTECKNING	-
3.	REGISTERUPPGIFTER	14
4.	UTREDNING AV KOSTNADER FÖR NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	-

1998-02-11

231-1264-96

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET ÄNGMOSSENS DOMÄNRESERVAT, OSKARSHAMNS KOMMUN

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Ängmossens domänreservat
Kommun:	Oskarshamn
Läge:	Ca 14 km VNV Misterhult
Kartblad:	Topografisk karta 6 G SO Ekonomisk karta 6G 5g (214) och 6G 4g (230)
Gräns:	Innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 1
Areal:	68 ha
Landareal:	68 ha
Areal produktiv skogsmark:	29 ha
Naturtyper:	Barrskog 29 ha Myr 39 ha
Vegetationstyper:	Mjukmatte/lösbottenkärr av starr-vitmoss-typ Tallmosse av skvattramtyp/ tuvull-typ Tallskog av lingonris-typ Tallskog av lav-typ Granskog av blåbärsris-typ Planterad barrskog
Fastigheter:	Juxtorp 1:4
Fastighetsägare:	Assi-Domän AB

1998-02-11

231-1264-96

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

Beskrivning av området

Reservatet består av ett myrkomplex som upptas av vidsträckta öppna kärr och två mindre tallmossar. I området ingår även en del skogsmark belägen på myrholmar och uddar som sticker ut i våtmarken.

Dominerande vegetationstyp på våtmarkerna är mjukmattekärr/lösbottenkärr av starr-vitmoss-typ. Fältskiktet domineras av snip *Trichoforum alpinum*, kallgräs *Scheuchzeria palustris*, vitag *Rhynchospora alba*, blåtåtel *Molinia caerulea*, ängsull *Eriophorum angustifolium*, dystarr *Carex limosa*, trådstarr *Carex lasiocarpa*, vattenklöver *Menyanthes trifoliata*, kärrsilja *Peucedanum palustre* samt sjöfräken *Equisetum fluviatile*. Kärrspira *Pedicularis palustris* förekommer sparsamt. På kärret växer en orkidé som vissa år uppträder i stor mängd, särskilt inom den västra delen. Orkidén tillhör en svåravgränsad artgrupp och det råder ännu viss osäkerhet om det rör sig om sumpnycklar *Dactylorhiza traunsteineri* eller mossnycklar *Dactylorhiza sphagnicola*.

I övrigt upptas våtmarksdelen av tallmossar. Vegetationstypen växlar mellan skvattram-typ och tuvull-typ. Fältskiktet på mossarna består främst av tuvull *Eriophorum vaginatum*, skvattram *Ledum palustre*, rosling *Andromeda polifolia*, tranbär *Vaccinium oxycoccus*, rundsileshår *Drosera rotundifolia* och ljung *Calluna vulgaris*.

Reservatets fastmarksdel utgörs av myrholmar, fastmarksuddar samt en del kantzoner längs myren. Den angränsande skogsmarken är mestadels näringsfattig med ett magert och tunt jordtäck. På många ställen går berggrunden i dagen. Dominerande vegetationstyp på hållmarkerna liksom ute på myrholmarna är tallskog av lavtyp. I övrigt upptas de största arealerna på fastmarken av tallskog av lingonris-typ. På friskare och något rikare mark ökar graninslaget och vegetationstypen övergår mot blåbärsgranskog. Inslaget av lövträd är sparsamt med undantag av en smal kantzon med klibbal och björk närmast myren. Flera av bestånden har naturskogskaraktär med stor variation i ålder, skiktning och dimension. Inslaget av lågor, högstubbar och döda träd är ställvis relativt rikligt. Den största myrholmen avviker i karaktär från den övriga skogsmarken i reservatet. Ön samt en del intilliggande fastmark avbrändes i sin helhet vid en skogsbrand som inträffade i juni 1959. På ön växer nu ett likåldrigt, homogent tallbestånd som anlades efter branden.

1998-02-11

231-1264-96

Faunan är inte närmare undersökt. Enligt äldre uppgifter har trana, fiskgjuse, nattskärna och pärluggla häckat i området.

Ärendets beredning

Området avsattes 1959-12-22 som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges ett långsiktigt skydd som naturreservat. Ängmossen hör till de områden som Länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och Assi Domän slöt 1995 ett avtal om naturreservatbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i hela landet. Ängmossen är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Under beredningen av ärendet har Länsstyrelsen föreslagit en justering av avgränsningen så att vissa våtmarker som har legat utanför domänreservatet kommer att omfattas av naturreservatsförordnandet. Därmed kommer hela det våtmarksområde som är upptaget som ett klass 1 objekt i våtmarksinventeringen för Kalmar län att ingå i reservatet.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan Naturvårdsverket och Assi Domän och efter samråd med Oskarshamns kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Assi-Domän AB, Oskarshamns kommun, Skogsvårdsstyrelsen, Döderhults Naturskyddsförening, Östra Smålands ornitologiska förening, Oskarshamnsbygdens fågelklubb, Föreningen Smålands flora samt Åke Rhüling, Lunds universitet.

Grund för beslutet

Området utgörs av ett myrkomplex med vidsträckta öppna kärr, tallmossar och anslutande fastmarker med barrnaturskogar. Större sammanhängande våtmarker av detta slag är relativt ovanliga i den våtmarksfattiga delen av östra Småland. Området är därför ekologiskt intressant som en skyddsvärd och ovanlig biotop. Vidare är området botaniskt och zoologiskt intressant då det innehåller miljöer som är betydelsefulla för djur- och växtarter som är beroende av våtmarksbiotoper och naturskog.

Ängmossen har i våtmarksinventeringen för Kalmar läns fastland åsatts högsta naturvärde, klass 1.

1998-02-11

231-1264-96

Områdets värde kan påverkas negativt av dikning, vattenreglering och andra åtgärder som påverkar hydrologin, anläggande av väg, avverkning och andra skogliga åtgärder samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen finner att förordnande om naturreservat går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 2 och 3 kap lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser mm samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, som avgränsas med innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1) bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Ängmossens domänreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976: 484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara ett myr-skogskomplex med kärr, tallmossar och barrnaturskog med dess flora och fauna och naturliga successioner. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelser och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Föreskrifter

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. uppföra mast, antenn eller liknande anordning,

1998-02-11

231-1264-96

3. anlägga väg, parkeringsplats, led eller spång,
4. anlägga luft- eller markledning,
5. uppföra stängsel eller annan hägnad,
6. anordna upplag,
7. bedriva täkt av något slag,
8. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa,
9. dika eller dämna,
10. avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd,
11. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
12. framföra motorfordon eller annat transportmedel annat än på befintlig väg,
13. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
14. upplåta markområdet för tävlings- eller övningsändamål,
15. tillföra växtnäringsämne, rötslam, jordförbättringsmedel eller kalk,
16. plantera in för trakten främmande växt- eller djurart.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i bifogade skötselplan.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning av informationstavlor i enlighet med fastställd skötselplan.
3. Anläggning och underhåll av leder i enlighet med fastställd skötselplan.

1998-02-11

231-1264-96

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på befintlig väg,
2. rida,
3. tälta,
4. elda,
5. störa djurlivet genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
6. jaga, döda, fånga eller skada vilda däggdjur, grod- och kräldjur eller fåglar, ta bort eller skada ägg eller bon,
7. skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris,
8. gräva upp eller plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp,
9. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
10. sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift,
11. förstöra, ta bort eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
12. skada fasta fornlämningar,
13. utnyttja området för tävlings- eller övningsändamål.

Undersökningar eller forskning skall utföras i samråd med Länsstyrelsen.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

1. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen.

1998-02-11

231-1264-96

2. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen mm som framgår av bifogad skötselplan. Inom ramen för denna kan Länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 4.

Beslutet skall kungöras på det sätt som är föreskrivet för författningar i allmänhet.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit naturvårdsdirektör Stefan Svenaeus, beslutande och byrådirektör Roland Persson, föredragande.

Stefan Svenaeus

Roland Persson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Registeruppgifter
4. Hur man överklagar

1998-02-11

231-1264-96

Sändlista

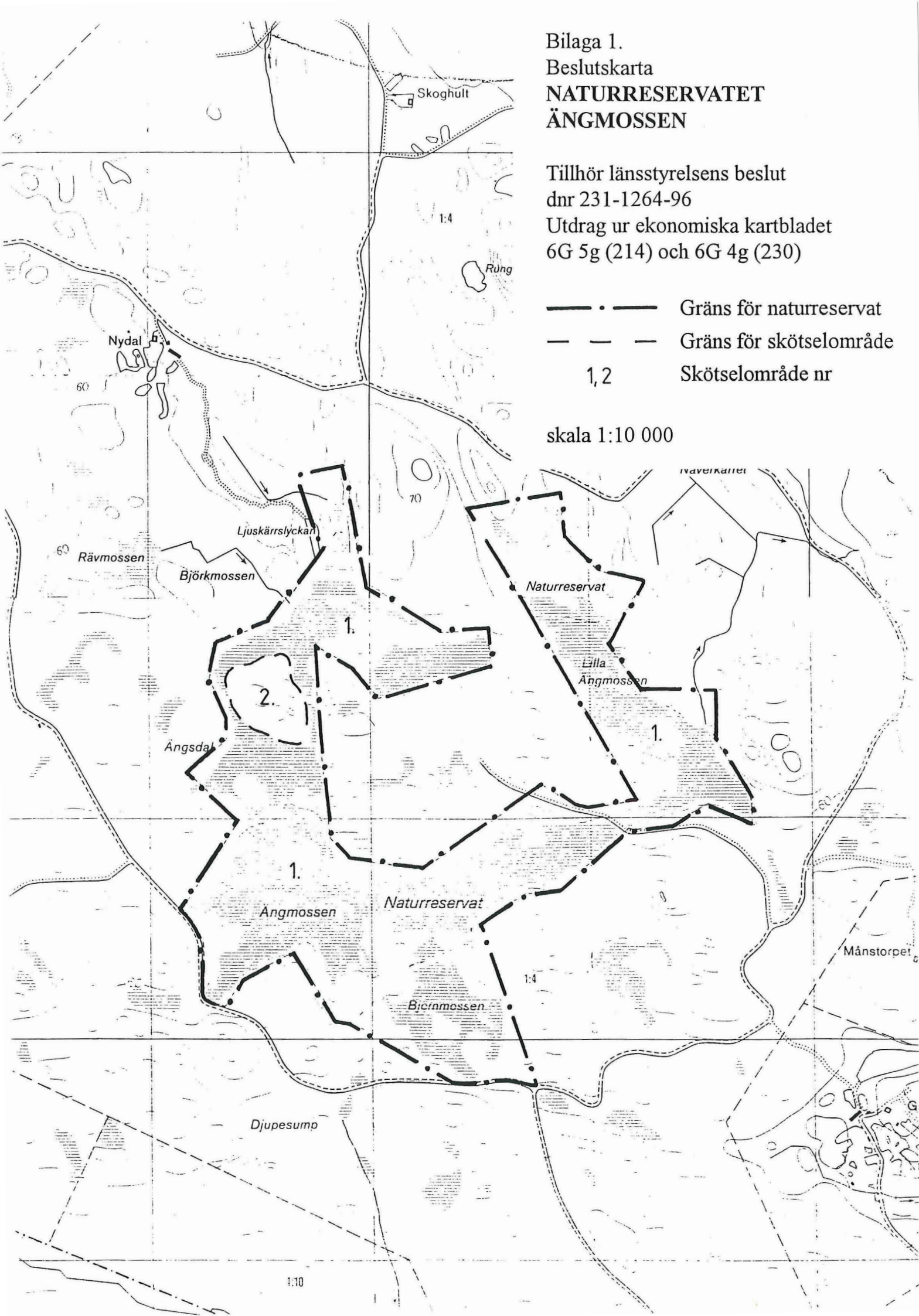
Bilaga 1.
Beslutskarta
**NATURRESERVATET
ÄNGMOSEN**

Tillhör länsstyrelsens beslut
dnr 231-1264-96

Utdrag ur ekonomiska kartbladet
6G 5g (214) och 6G 4g (230)

— · — Gräns för naturreservat
— — — Gräns för skötselområde
1,2 Skötselområde nr

skala 1:10 000

1998-02-11

231-1264-96

BILAGA 2

SKÖTSELPLAN

1. Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Målet med reservatets skötsel skall vara att bevara ett myr- skogskomplex i dess naturliga tillstånd och med den fauna och flora som hör till denna biotop. Hotade, sällsynta och hänsynskrävande djur- och växtarter som förekommer i området skall leva kvar och helst öka i antal och utbredning.

1.2 Riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av myr- och skogsområdet

1.2.1.1 Skötselområde 1 (65 ha)

Beskrivning: Myrkomplex med stora öppna starrkärr, lagg och tallmossar. Myrholmar och mot myren anslutande fastmark med tallskog av lav-typ och blåbärsgranskog.

Mål: Orört myr-skogsområde.

Åtgärder: Inga åtgärder. Vegetationen skall tillåtas att utvecklas fritt.

Träd som fallit eller hotar att falla ned över stig eller väg får upparbetas och flyttas. Veden skall kvarlämnas i reservatsområdet.

1.2.1.2 Skötselområde 2 (3 ha)

Beskrivning: Ca 40-årig, homogen, likåldrig tallplantering på den största myrholmen i nordvästra delen av myren. Holmen avbrändes i sin helhet vid en skogsbrand som inträffade i juni 1959.

Mål: Naturlig skogssuccession efter brand.

Åtgärder: Naturvårdsbränning. Bränningen utföres på våren så snart marken tor-
kat upp ordentligt. Om det är möjligt ur säkerhetssynpunkt kan bränningen även göras senare så att effekten blir tillräckligt god.

1998-02-11

231-1264-96

Ett visst uttag av virke kan göras innan bränningen utförs. Minst 30-50 % av virkesförrådet bör dock sparas. Avverkningen utförs så att det kvarlämnade beståndet blir så varierat som möjligt. Träd som sparas lämnas kvar i grupper med varierande avstånd sinsemellan.

För att undvika att hyggesgeneralister konkurrerar ut brandgynnade arter, är det viktigt att avverkningen görs så nära inpå bränningen som möjligt.

Efter bränningen lämnas området för fri utveckling.

1.2.2 Bränder, brandbekämpning

Mål: Brandbekämpning som tillgodoser naturvårdsintressena.

Riktlinjer och åtgärder: Brand är ett naturligt inslag i utvecklingen av en naturskog. Från naturvårdssynpunkt är det angeläget att skogssuccessionerna får utvecklas så nära det naturliga som möjligt och att brandkontinuitet om möjligt bibehålls. Om spontan brand skulle uppstå skall brandbekämpningen inriktas på att skydda omgivande mark. Vid eventuell brandbekämpning inom reservatet skall den företrädesvis ske i reservatets yttre delar och göras med så skonsamma metoder som möjligt. Det brända området skall efter släckningen lämnas för fri utveckling.

1.2.5 Jakt

Rätten till jakt berörs ej av reservatsbildningen.

Jakt på skogshöns och våtmarksfågel skall utövas restriktivt.

2. **Anordningar för rekreation och friluftsliv**

2.1 Övergripande mål

Det övergripande målet för friluftslivet är att området skall kunna utnyttjas för rekreation och naturupplevelser i den mån detta inte strider mot de biologiska bevarandevärdena. Utgångspunkten är att området skall kunna utnyttjas utifrån de naturgivna förutsättningarna. Därför skall endast enkla anordningar som främjar det rörliga friluftslivet iordningsställas.

1998-02-11

231-1264-96

2.2 Riktlinjer och åtgärder

En informationstavla med beskrivning av områdets naturvärden samt gällande föreskrifter sätts upp vid parkeringsplatsen i anslutning till den skogsbilväg som passerar genom reservatets södra del.

3. Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att detta genomförs.

4. Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren skall utöva fortlöpande tillsyn av reservatet. För uppdragets utförande kan Assi-Domän AB eller lokal tillsynsman engageras.

5. Dokumentation av utförda åtgärder

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange år och månad för åtgärdens utförande, dagsverksåtgång/kostnad, vem som utfört åtgärden och hur åtgärden har finansierats (vårdanslaget, AMS-medel etc).

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid eventuell revidering av skötselplanen.

6. Biologisk dokumentation

För att förbättra kunskapen om områdets fauna och flora bör inventeringar av lavar, vedsvampar, mossor och ryggradslösa djur genomföras.

Dokumentationen utförs i mån av tillgängliga resurser. Inventeringarna skall utgöra en basdokumentation som kan tjäna som underlag vid måluppföljning och miljöövervakning samt vid en revidering av skötselplanen.

7. Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna mål skall däremot ses över när Länsstyrelsen anser det påkallat, exempelvis om det tillkommer ny kunskap om områdets naturvärden eller nya rön inom naturvårdsbiologin som bör föranleda en omprövning av skötseln.

1998-02-11

231-1264-96

8. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Framställning och utplacering av informationsskyltar, utmärkning av reservatets gräns, tillsyn och underhållsåtgärder bekostas av naturvårdsförvaltaren via Naturvårdsverkets anslag "vård av naturreservat mm".

Markägaren svarar för underhåll av befintlig parkeringsplats och skogsbilväg samt eventuell avverkning i samband med naturvårdsbränning. Gagnvirke tillfaller markägaren.

1998-02-11

231-1264-96

BILAGA 3

REGISTERUPPGIFTER

Namn:	Naturreservatet Ängmossens domänreservat		
Kommun:	Oskarshamn		
Läge:	Ca 14 km VNV Misterhults kyrka		
Kartblad:	Topografisk karta 6G SO Ekonomisk karta 6G 5g (214) och 6G 4g (230)		
Gräns:	Innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad beslutscharta, bilaga 1		
Fastigheter:	Juxtorp 1:4		
Fastighetsägare:	Assi-Domän AB		
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen		
Areal:	68 ha		
Landareal:	68 ha		
Areal produktiv skogsmark:	29 ha		
Naturtyper:	Barrskog	29 ha	
	Myr	39 ha	
Naturtyper enligt EU:s art och habitatdirektiv:	Västlig taiga 9010		
	Skogbevuxen myr 91D0		
	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn 7140		

1998-02-11

231-1264-96

Vegetationstyper enligt
Nordiska Ministerrådet
(ViN):

Mjukmattekärr av starr-vitmoss-typ *Carex ssp-
Sphagnum ssp-typ 3241*

Tallmosse av skvattramtyp *Pinus sylvestris-Ledum
palustre-typ 3112*

Tallskog av lavtyp *Pinus sylvestris-Cladonia ssp-typ 2111*

Tallskog av lingonris-typ *Pinus sylvestris-Vaccinium
vitis-idaea-typ 2114*

Granskog av blåbärsristyp *Picea abies-Vaccinium
myrtillus-typ 2121*

Planterad barrskog, ej identifierbar vegetationstyp
2131

Landskapstyp:

Kullig terräng

Naturgeografisk region:

13 Gränsområdet mellan sydsvenska högländets
centrala och östra delar

Skyddsmotiv:

Ekologiska, botaniska

Skyddsföreskrifter:

Indispensabla, totala: A1-16
Indispensabla, partiella:
Dispensabla:

Skyddsföreskrifter
produktiv skogsmark:

A 1-16

Befintliga anläggningar:

Parkeringsplats

Planerade anläggningar:

Informationstavla

Inventeringar,
övrig dokumentation:

Domänverket, 1959. Skrivelse från jägmästaren i Hammarsebo
revir 9 oktober 1959.

1998-02-11

231-1264-96

Kungliga domänstyrelsen, 1959. Utdrag ur protokoll den 22 december 1959.

Länsstyrelsen/Naturvårdsverket, 1984. Våtmarksinventering inom fastmarksdelen av Kalmar län.

Rühling, Åke, 1997. Floran i Oskarshamns kommun.

1998-02-11

231-1264-96

BILAGA 4

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos regeringen. Det gör Ni genom en skrivelse till regeringen, miljödepartementet, men Ni ska lämna/skicka skrivelsen till länsstyrelsen i Kalmar.

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer).

Tala om varför Ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring Ni vill ha. Skicka även med sådant som Ni anser har betydelse för ärendet.

Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna skrivelsen.

Observera att Er skrivelse skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen, Malmbrogatan 6, Kalmar. Postadressen är 391 86 Kalmar.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen.